

Ο προστατευτισμός είναι για ισχυρούς

Του **SERGE HALIMI**

Ολοι γνώριζαν ότι την ημέρα που οι Ηνωμένες Πολιτείες θα αντιμετώπιζαν ταυτόχρονα την ύφεση και το αβυσσαλέο εμπορικό έλλειμμα, θα ετίθετο σε αμφισβήτηση το σύστημα ελευθέρων συναλλαγών, και μάλιστα από τον καλύτερο διαχρονικά συνήγορό του.

Η αγορά από τον αμερικανικό στρατό 179 αεροπλάνων ανεφοδιασμού, εν μέρει κατασκευασμένων από την Ευρωπαϊκή Αεροναυτική Αμυνας και Διαστήματος (EADS), διόλου αντιτίθεται στην ουσιαστικότερη τάση. Γιατί, σε αυτό το συμβόλαιο των 35 δισ. δολαρίων (22 δισ. ευρώ), τα εθνικά αμερικανικά συμφέροντα ενισχύθηκαν με θέρμη.

Το «ευρωπαϊκό» αεροπλάνο, το οποίο διαθέτει κινητήρα της General Electric και κατασκευάζεται σε συνεργασία με την αμερικανική εταιρεία Northrop Grumman, θα συναρμολογηθεί στην Αλαμπάμα.

Τα αμερικανικά συμφέροντα έτυχαν στήριξης σε σημείο που περισσότερο από το μισό της προστιθέμενης αξίας του αεροπλάνου θα προέρχεται από τις ΗΠΑ. Πρόκειται για ένα πλεονέκτημα σε σχέση με το ανταγωνιστικό προϊόν της Boeing - που θα ήταν διαθέσιμο σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, η ικανότητα ανεφοδιασμού θα ήταν μικρότερη και, τέλος, η ακτίνα δράσης του θα ήταν επίσης μικρότερη, το οποίο θα κατασκευαζόταν εκτός ΗΠΑ...

Καθεστώς προστασίας

Στην πραγματικότητα, μόνο τα εντιμόρια των ειδικών εντύπων ή των οικονομικών εφημερίδων μπορούσαν να συσχετίσουν με αυτήν την «ασεβή» πράξη την υπεράσπιση των εθνικών επιχειρήσεων και, βεβαίως, των υπαλλήλων τους.

Κι όμως, υπάρχουν παραδείγματα στην οικονομική ιστορία που υπενθυμίζουν ότι οι περισσότερες από τις ισχυρές χώρες κατάφεραν να αναπτυχθούν χάρη στους εμπορικούς περιορισμούς: Ούτε το Ηνωμένο Βασίλειο, ούτε η Γαλλία, ούτε η Κορέα, ούτε η Ιαπωνία, ούτε η Πρωσία έχτισαν τη βιομηχανική τους ισχύ σεβόμενες τη θεωρία του σχετικού πλεονεκτήματος που εισήγαγε ο Ντέιβιντ Ρικάρντο.

Από τον 19ο ως την αρχή του 20ού αιώνα, η αμερικανική οικονομία γνώρισε τον υψηλότερο, παγκοσμίως, ρυθμό ανάπτυξης, επιβάλλοντας φόρο εισαγωγής που έφτανε το 50% (44% το 1913). Αργότερα,

ενόσω διαμαρτυρόταν ενάντια στον προστατευτισμό, ο Ρόναλντ Ρέιγκαν περιόρισε τις εισαγωγές σε αυτοκίνητα και χάλυβα, ζάχαρη και κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, και πολλαπλασίασε επί 11 τα τέλη για τις εισαγωγές μηχανών μεγάλου κυβισμού, προκειμένου να βοηθήσει την εταιρεία Harley-Davidson. Επιπροσθέτως, δεν σταμάτησε να ασκεί πίεση στην Ιαπωνία για να ανατιμήσει το νόμισμά της -όπως σήμερα ο Τζορτζ Μπους εκλιπαρεί την Κίνα να κάνει το ίδιο⁽¹⁾.

Ευρώ και δοθάριο

Πράγματι, η σημερινή νομισματική πολιτική της Ομοσπονδιακής Τράπεζας, εμμέσως πλην σαφώς εγγεκριμένη από το Λευκό Οίκο, περιλαμβάνει προφανείς εμπορικές επιπτώσεις. Το υποτιμημένο δοθάριο ευνοεί τις εξαγωγές, κάτι που θα μειώσει στις ΗΠΑ τα προβλήματα της σημερινής ύφεσης. Γιατί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το μόνο που υπάρχει είναι η πολιτική των επιτοκίων της Κεντρικής Τράπεζας, υψηλών σήμερα, τα οποία, μάλιστα, απειλούν τα βιομηχανικά «θαύματα» που χτίστηκαν με μεγάλη υποστήριξη από τα δημόσια ταμεία. Σε τέτοιο σημείο που, για να προστατευθούν από την ανατίμηση του ευρώ -θανατηφόρα γι' αυτούς- οι μεγάλοι όμιλοι, όπως η EADS, μεταφέρουν τις δραστηριότητές τους στη ζώνη του δολαρίου⁽²⁾.

Η επιλογή του Πενταγώνου περιλαμβάνει επιπλέον το στοιχείο των πολιτικών και στρατηγικών ανταλλαγμάτων. Ποιο είναι το τίμημα που πλήρωσε η Ευρώπη για να κερδίσει το προνόμιο να εφοδιαστούν τα αμερικανικά αεροπλάνα με μηχανές που κατά ένα μέρος κατασκευάζονται στις ΗΠΑ, χάρη στην πολιτική των χαμηλών επιτοκίων της Ομοσπονδιακής Τράπεζας;

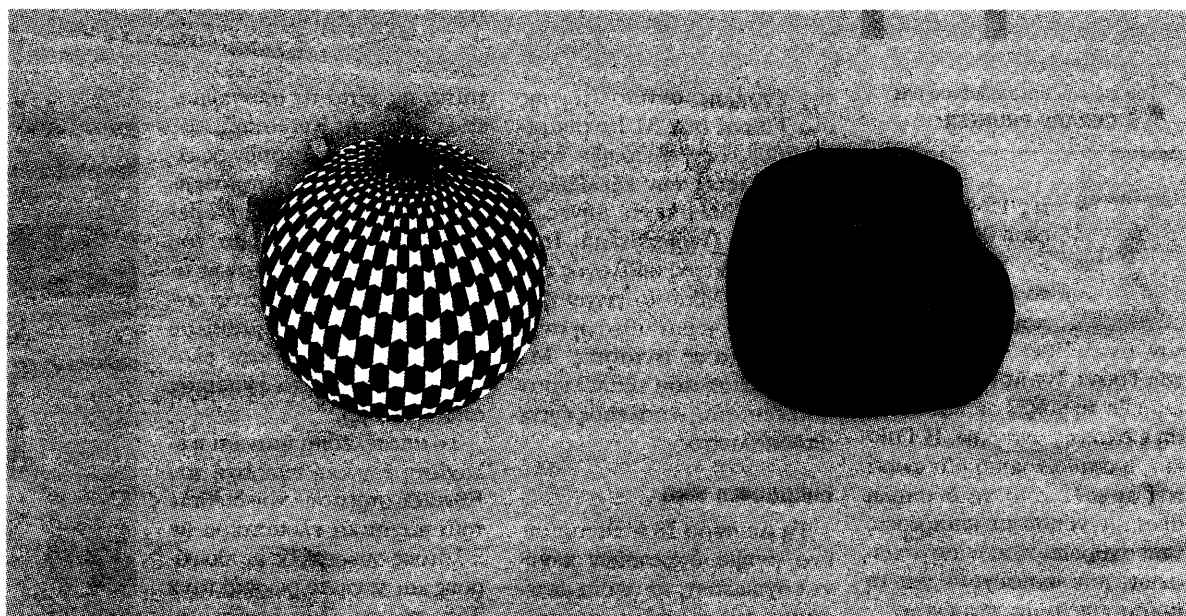
Κατά την ανακοίνωση της ευνοϊκής για την EADS απόφασης, ο βουλευτής του Δημοκρατικού Κόμματος Τζον Μούρτα κατηγορήσε τους Ευρωπαίους ότι... δεν είναι αρκετά παρόντες στο αφγανικό μέτωπο. Όμως, σε μία απίθανη σύμπτωση, ο πρόεδρος Νικολά Σαρκοζί ετοιμάζεται να στείλει εκεί άλλους 1.000 γάλλους στρατιώτες.

Ακόμα καλύτερα, αιτιολογώντας τον διπλωματικό λώρο του με την Ουάσιγκτον, σημείωσε: «Θα μπορούσε κανείς να σκεφτεί, έστω και για μία στιγμή, ότι το συμβόλαιο που κέρδισε η EADS για τα αεροπλάνα ανεφοδιασμού θα μπορούσε

11ος χρόνος
No 529
6 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2008

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

LE MONDE diplomatique
Κοριακίτσικη

STERLING ROBY.

να είχε υπογραφεί μέσα στο κλίμα έντασης που επικρατούσε στις σχέσεις Γαλλίας - Αμερικής;»⁽³⁾

Τι να πει κανείς; Η απόφαση του Πενταγώνου αποτελεί πραγματικά ένα εξαιρετικό μάθημα ελεύθερων συναλλαγών.

(1) Για να μειώσουν το εμπορικό τους έλλειμμα, οι ΗΠΑ ζητούν συνεχώς από την Κίνα να ανατιμήσει το γουάν. Παρ' όλο όμως που από τον Ιανουάριο του 2007 έχει αυξηθεί κατά 10%, το οίνοαμερικανικό εμπορικό ισοζύγιο δεν έχει δείξει σημάδια πραγματικής βελτίωσης.

(2) Ερωτώμενος γι' αυτό, ο γάλλος πρωθυπουργός Φρανσουά Φιγιόν αντέδρασε λέγοντας: «Η Γαλλία και η Γερμανία έχουν κάνει

μεγάλες επενδύσεις στην Airbus, και δεν πρόκειται να την αφήσουν να φύγει κομμάτι κομμάτι προς τη ζώνη του δολαρίου. Το κράτος, ως μέτοχος, θα κάνει τα πάντα για να πείσει την Airbus να μην μεταφέρει την παραγωγή της» («Les Echos», Παρίσι, 10 Δεκεμβρίου 2007).

(3) Συνέντευξη στη «Le Figaro», Παρίσι, 7 Μαρτίου 2008.